

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2024

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2024

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL**pentru etapa 2023**

**privind implementarea proiectului din cadrul
Programului de Stat (2020–2023)**

**„Dezvoltarea politicilor pe piața muncii în vederea sporirii ocupării forței de
muncă”**

Cifrul: **20.80009.1606.09**

Prioritatea Strategică: **Provocări societale**

Directorul organizației

Alexandru Stratan

Consiliul științific/Senatul

Alexandru Stratan

Conducătorul proiectului

Alic Bîrcă

L.Ș.

Chișinău 2024

CUPRINS:

1. Scopul și obiectivele etapei 2023
2. Acțiunile planificate și realizate în 2023
3. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2023 în limba română (Anexa nr. 1)
4. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2023 în limba engleză (Anexa nr. 1)
5. Impactul științific/social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute
6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect 2023:
 - Lista publicațiilor științifice 2023 (Anexa nr. 2)
 - Lista participărilor la conferințe
 - Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media
7. Executarea devizului de cheltuieli (Anexa nr. 3)
8. Componenta echipei proiectului pentru anul 2023 (Anexa nr. 4)
9. Informații suplimentare (Anexa nr.5)

1. Scopul etapei 2023 conform proiectului depus la concurs (obligatoriu)

Analiza și promovarea unor politici concrete în vederea sporirii competitivității pieței muncii, precum și evaluarea comportamentului forței de muncă în vederea sporirii nivelului de ocupare a forței de muncă, din perspectiva aderării la Uniunea Europeană și al evoluțiilor contextuale și transformăionale din societate.

2. Obiectivele etapei 2023 (obligatoriu)

- 2.1. Identificarea și analiza comparativă a unui set de indicatori ce caracterizează performanța pieței muncii la nivel național, exprimată prin politicile active promovate pe piața muncii de către instituțiile guvernamentale;
- 2.2. Evaluarea indicatorilor ce caracterizează cheltuielile aferente politicilor de ocupare a forței de muncă și aprecierea valorii acestora în raport cu practicile statelor membre ale Uniunii Europene în acest domeniu;
- 2.3. Identificarea direcțiilor strategice de dezvoltare pe piața muncii pentru sporirea nivelului de ocupare a forței de muncă, inclusiv în rândul forței de muncă considerată defavorizată, expusă unor riscuri majore de aflare în șomaj o perioadă îndelungată;
- 2.4. Identificarea și promovarea unor propuneri și recomandări pentru dezvoltarea resurselor umane pe piața muncii, în vederea sporirii competitivității resurselor umane și a organizațiilor;
- 2.5. Determinarea comportamentului organizațiilor în condițiile unei piețe deficitare a muncii, specifice Republicii Moldova, precum și a atitudinii acestora în raport cu investițiile în dezvoltarea forței de muncă;
- 2.6. Identificarea și aprecierea noilor forme de angajare și adaptarea la cerințele pieței muncii din Republica Moldova pentru sporirea nivelului de ocupare a forței de muncă, în special în zonele rurale;
- 2.7. Valorificarea potențialului grupului NEET, ca soluție pentru acoperirea deficitului de forță de muncă în Republica Moldova;
- 2.8. Promovarea învățării pe parcursul întregii vieți, prin luarea în considerație a evoluției competențelor profesionale pe piața muncii, în vederea asigurării unei ocupări durabile a forței de muncă;
- 2.9. Identificarea și promovarea unor mecanisme de susținere a migranților moldoveni reîntorși din străinătate pentru o integrare mai rapidă pe piața muncii.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2023 (obligatoriu)

- 3.1. Evaluarea nivelului actual de implementare a politicilor active pe piața muncii prin prisma Legii privind promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj adoptată în anul 2018 și implementată din anul 2019.
- 3.2. Analiza cheltuielilor aferente politicilor active ale pieței muncii, aflate în administrarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, în vederea determinării eficacității acestora și compararea cu cele practicate în statele membre ale UE.
- 3.3. Elaborarea și implementarea unui chestionar pentru evaluarea dezvoltării resurselor umane în instituțiile administrațiilor publice centrale și locale, precum și determinarea eșantionului și identificarea respondenților.
- 3.4. Analiza prin chestionar a comportamentului organizațiilor din Republica Moldova în condițiile pieței deficitare a muncii.
- 3.5. Evaluarea nivelului de cooperare al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă cu angajatorii autohtoni în procesul de implementare a politicilor active pe piața muncii, precum și a nivelului de implicare a acestora.
- 3.6. Definitivarea, redactarea și parcurgerea tuturor procedurilor în vederea publicării monografiei cu titlul: „*Dezvoltarea politicilor pe piața muncii din Republica Moldova*”, cu un tiraj de 100 exemplare.
- 3.7. Organizarea unei manifestări științifice (Masă Rotundă) cu genericul: „Piața muncii din Republica Moldova: controverse, constrângeri și oportunități” în care vor fi analizate rezultatele obținute ale cercetărilor și lansarea monografiei.
- 3.8. Publicarea din partea membrilor proiectului de cercetare a 8 lucrări în reviste indexate în Baze de Date Internaționale din străinătate, precum și în reviste specializate din Republica Moldova.
- 3.9. 7 participări ale membrilor proiectului de cercetare la Conferințe Științifice Internaționale organizate atât în străinătate, cât și în Republica Moldova.

4. Acțiunile realizate (obligatoriu)

- 4.1. Au fost analizate rapoartele anuale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă privind nodul de implementare a politicilor active pe piața muncii din Republica Moldova și calculați mai mulți indicatori în acest scop.
- 4.2. A fost elaborat un chestionar privind dezvoltarea resurselor umane în instituțiile administrației publice care a cuprins 52 de itemi. În chestionar a fost aplicată scala Likert de la „1” la „5” pentru a evalua diferite aspecte ce țin de dezvoltarea profesională a angajaților administrațiilor publice.
- 4.3. A fost elaborat eșantionul care a cuprins 1042 de respondenți, angajați ai instituțiilor publice din administrațiile publice centrale și locale. Eșantionul a fost stabilit pornind de la numărul

total de funcționari publici care activau în instituțiile administrațiilor publice la începutul anului 2022. Luând în considerație că la începutul anului 2022, activau 16046 de funcționari publici în toate instituțiile publice de la nivel central și local, ne-am propus drept obiectiv să chestionăm cel puțin 10% din totalul funcționarilor publici, luând în considerație și rata de non răspunsuri.

- 4.4. Au fost elaborate direcțiile strategice spre care ar trebui să se intensifice activitățile instituțiile publice specializate pentru a spori nivelul de ocupare a forței de muncă în Republica Moldova.
- 4.5. Au fost analizați factorii determinanți ai instituțiilor administrațiilor publice din perspectiva dezvoltării resurselor umane și impactul acestora asupra competitivității instituțiilor publice, fiind elaborat un model în acest scop.
- 4.6. A fost finalizată monografia cu titlul „Dezvoltarea politicilor pe piața muncii din Republica Moldova” precum și pregătirea acesteia pentru editare și publicare. În final, monografia a fost publicată la Centrul de Informare și Documentare Economică al Academiei Române din București, având un volum de 462 de pagini sau, 26,1 coli de autor. Tirajul monografiei a fost de 100 exemplare.
- 4.7. Au fost înregistrate 2 participări la Expoziții internaționale pentru prezentarea rezultatelor obținute în cadrul proiectului. Prima participare a avut loc la expoziția EUROINVENT (Iași, România), organizată sub egida Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării. Cea de-a doua participare a avut loc la expoziția INFOINVENT 2023, organizată de AGEPI.
- 4.8. A fost organizată o manifestare științifică (Masă Rotundă) cu genericul „**Piața muncii din Republica Moldova: controverse, constrângeri și oportunități**” (21 septembrie 2023) la care au participat peste 60 de invitați din Republica Moldova, reprezentanți ai mediului academic, reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale aferente domeniului de cercetare, precum și reprezentanți ai sindicatelor și patronatului din Republica Moldova. În cadrul Mesei Rotunde a avut loc lansarea monografiei, iar tirajul de 100 exemplare a fost livrat **cu titlu gratuit** după cum urmează:
 - 60 exemplare – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă;
 - 25 exemplare – Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova;
 - 5 exemplare – Confederația Patronatului din Republica Moldova;
 - 9 exemplare – Biblioteca Științifică a ASEM-ului;
 - 1 exemplar – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare.
- 4.9. Au fost elaborate și publicate 31 de lucrări, dintre care 1 monografie editată peste hotare, 16 lucrări în Reviste științifice indexate în Baze de Date Internaționale, inclusiv o lucrare în revista *Administrative Science*, indexată în Scopus și Web of Science, **(Factor de Impact 3.0)** și o lucrare în revista *Central European Business Review*, indexată în Scopus și Web of Science, **(Factor de Impact 1.71)** și 13 lucrări în Volumele unor Conferințe Științifice Internaționale desfășurate atât în țară cât și în străinătate, dintre care 2 lucrări publicate de SPRINGER.

4.10. Au fost înregistrate 16 participări din partea membrilor echipei de cercetare la Conferințele Științifice Internaționale desfășurate atât în Republica Moldova, cât și în străinătate.

5. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini) (obligatoriu)

Piața muncii din Republica Moldova se află într-un proces de dezvoltare continuă care necesită anumite evaluări și monitorizări pentru a asigura buna funcționare a acesteia. În cele aproape trei decenii de independență a Republicii Moldova, a fost dezvoltat cadrul legal și instituțional al pieței moderne a muncii. De asemenea, au fost elaborate și implementate mai multe strategii și politici în domeniul ocupării forței de muncă. Crizele economice anterioare, precum și cea actuală, au evidențiat anumite puncte slabe ale pieței muncii care necesită o adaptare permanentă la diferite șocuri economice, prin ajustarea cadrului de reglementare și a politicilor active aferente pieței muncii.

Piața muncii din Republica Moldova se află sub incidența provocărilor demografice atât din punct de vedere a cantității, cât și a calității forței de muncă. Îmbătrânirea populației face ca disproporțiile gender generațional să se accentueze. Așadar, îmbătrânirea populației este însoțită inevitabil din perspectiva demografică și de o îmbătrânire a forței de muncă, care are implicații asupra evoluției speranței de viață, aflată într-o creștere modestă, comparativ cu statele UE. În mod normal, între genuri și generații trebuie să existe un echilibru, dar din anumite considerente, obiective și subiective, apar și sunt prezente perturbații a echilibrului, mai mari sau mai mici, raportate la anumite vârste și perioade de timp. La fel, ratele reduse de participare și ocupare a populației sunt cauzate de mai mulți factori precum: migrația externă (diferențierea migrațională în funcție de gen); îmbătrânirea populației (populația vârstnică masculină se menține mai mult în câmpul muncii, deoarece este corelată de vârsta de pensionare, diferită pentru populația masculină și feminină); structura economică și cea a ocupării nefavorabile etc.

Criza pandemică Covid-19 a avut un impact direct asupra evoluției pieței muncii, dar și a comportamentului forței de muncă, urmare a schimbării paradigmatelor muncii. Aceasta a determinat ca munca la domiciliu să devină ceva „tradițional” pentru mai multe domenii de activitate. O bună parte a forței de muncă a fost nevoită să însușească „din mers” anumite competențe IT pentru a putea desfășura munca la distanță. Lipsa competențelor elementare în domeniul IT a făcut ca mai multă forță de muncă să devină vulnerabilă la astfel de provocări și incertitudini. Criza pandemică a cauzat o reducere a ratei ocupării forței de muncă în Republica Moldova. De asemenea, cercetările efectuate demonstrează creșterea numărului de șomeri înregistrați la ANOFM.

Rata de ocupare în Republica Moldova se află la un nivel foarte redus, în comparație cu statele membre UE. Cu toate că în Republica Moldova se înregistrează cea mai mică rată a ocupării, în raport cu statele comunitare, constatăm, în același timp, că aceasta este la nivelul țărilor membre UE, care înregistrează cele mai înalte rate ale ocupării. Situația în cauză vorbește despre imperfecțiunea pieței muncii din Republica Moldova, dar și de comportamentul și cultura forței de muncă autohtonă. Menținerea unui nivel redus al ratei șomajului nu este meritul instituțiilor guvernamentale, exprimat prin politicile promovate în acest domeniu. Or, resursele financiare alocate pentru măsurile promovate pe piața muncii, raportate la Produsul Intern Brut, sunt foarte mici cu cele din statele comunitare.

Politicile active pe piața muncii și-au dovedit eficacitatea în procesul de reducere a șomajului și de sporire a nivelului de ocupare a forței de muncă. Fiecare stat, prin măsurile promovate pe piața muncii a încercat să îmbunătățească indicatorii în cauză, acordând, totodată, asistență grupurilor de persoane care se consideră mai vulnerabile pe piața muncii, în vederea găsirii unui loc de muncă. Republica Moldova, prin adoptarea și punerea în aplicare a noii legi privind promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, a diversificat intervențiile pe piața muncii, prin orientarea mai mult spre politicile active care au drept scop atragerea în mediul profesional a persoanelor care se află în căutarea unui loc de muncă. Unele măsuri active au fost aplicate mai rapid, altele au fost puse în aplicare cu întârziere, urmare a necesității elaborării cadrului metodologic și logistic în acest scop. Prin politicile active promovate pe piața muncii, ANOFM este antrenată într-un spectru larg de activități pe care trebuie să le administreze, dar și unui șir de provocări noi care necesită soluții rapide.

Persoanele care activează în sectorul informal sunt cele mai afectate în situații de criză, deoarece nu sunt asigurați social și au resurse financiare limitate pentru a face față provocărilor. În Republica Moldova, ponderea persoanelor care activează în sectorul informal este relativ mare, fapt ce determină vulnerabilitatea acestora în situații de crize sau șocuri economice. În condițiile când crizele economice au loc la intervale scurte de timp, persoanele care activează în sectorul informal devin neajutorate, respectiv se confruntă cu probleme grave de ordin economic și social perioade mai mari de timp. În aceste condiții, se impune promovarea unei campanii de informare și sensibilizare cu privire la riscurile la care este expusă populația angajată în sectorul informal, precum și oportunitățile existente pe piața muncii, fapt ce va determina mai multe persoane să activeze într-un cadru legal.

Ponderea cea mai mare a șomerilor se înregistrează în mediul rural al Republicii Moldova. În anul 2020, peste 60% din numărul șomerilor înregistrați la ANOFM proveneau din mediul rural. Ca urmare, este necesar să se mărească volumul de finanțare pentru proiecte și programe destinate angajării persoanelor din zonele rurale și anume: subvenționarea creării de locuri de muncă în zonele rurale, subvenționarea proiectelor de inițiative locale și oferirea de stimulente pentru mobilitatea forței de muncă.

Proiectele antreprenoriale sunt generatoare de noi locuri de muncă, fapt ce va contribui la reducerea șomerilor la nivel național. În aceste condiții, este necesară o colaborare mai eficientă între instituțiile guvernamentale care să susțină proiectele de afaceri, în special a celor din mediul rural unde se înregistrează o rată mai mare a șomajului, iar oportunitățile de angajare sunt cu mult mai reduse. În cazul dat, prioritate ar trebui acordată șomerilor care doresc inițierea unei afaceri, prin oferirea suportului financiar și logistic. În vederea sporirii încrederii șomerilor privind inițierea propriei afaceri, se impune o colaborare mai intensă a ANOFM-ului cu ODA de pe lângă Ministerul Economiei. În prezent, ODA administrează mai multe programe de finanțare și/sau cofinanțare a afacerilor, inițiate sau dezvoltate de tineri, femei și migranți. Dezvoltarea și extinderea unor parteneriate între ANOFM și partenerii externi de dezvoltare care susțin financiar diferite proiecte de inițiere a afacerilor, în special în rândul tinerilor, ar fi o altă oportunitate pentru forța de muncă vizată. De asemenea, o colaborare mai eficientă între ANOFM și ODA prin informarea clienților privind oportunitățile de finanțare a afacerilor în mediul rural, i-ar determina pe aceștia la extinderea activității și, prin urmare, la crearea de noi locuri de muncă.

Asigurarea unei mai bune incluziuni pe piața muncii a grupurilor social vulnerabile (persoane cu dizabilități, foști deținuți, persoane cu vârsta peste 50 de ani, persoane aflate în șomaj de lungă durată etc.) va contribui la integrarea acestora pe piața muncii și la reducerea deficitului de forță de muncă. În prezent, rata de ocupare în rândul persoanelor din grupurile social vulnerabile este cu mult mai mică decât cea înregistrată la nivel național. Elaborarea unor programe comune între ANOFM, pe de o parte, și alte instituții guvernamentale specializate, ONG-uri, asociații specializate etc., pe de altă parte, ar putea contribui la creșterea nivelului de ocupare în rândul persoanelor respective. Astfel de programe ar trebui extinse nu doar la nivel central, ci și la cel local, astfel încât serviciile furnizate să fie cât mai aproape de aceste persoane.

Resursele financiare alocate pentru politicile pe piața muncii sunt foarte mici, respectiv acestea nu pot acoperi întregul spectru de măsuri promovate la nivel național. Se impune o creștere graduală a volumului resurselor financiare pentru politicile pieței muncii, astfel încât fiecare persoană aflată în dificultate (înregistrat la ANOFM ca șomer) să poată beneficia de suport financiar pentru reintegrarea mai rapidă a acesteia în mediul profesional.

Învățarea pe parcursul întregii vieți reprezintă o direcție care trebuie dezvoltată mai intens, în condițiile economiei bazate pe cunoaștere, cu implicații directe asupra nivelului de ocupare a forței de muncă. Piața educațională în domeniul formării profesionale continuă nu este dezvoltată suficient în Republica Moldova, ceea ce face ca unii angajatori să aibă anumite rezerve în ceea ce privește eficiența programelor de formare profesională. Percepția de ansamblu a managementului organizațiilor față de piața educațională poate influența deciziile de alocare a resurselor financiare pentru dezvoltarea resurselor umane. În funcție de nivelul de dezvoltare al pieței de formare profesională continuă depinde competențele care vor fi dezvoltate pe viitor pe piața muncii, fapt ce vor avea un impact asupra ocupării forței de muncă. Or, noile programe de formare profesională trebuie orientate spre dezvoltarea acelor competențe care vor avea un impact direct asupra menținerii forței de muncă în mediul profesional. Pe viitor, se așteaptă o creștere rapidă a numărului locurilor de muncă digitalizate. Aceeași tendință va fi menținută și în ceea ce privește digitalizarea afacerilor. În aceste condiții, este necesar să se dezvolte programe de formare axate pe dezvoltarea cunoștințelor și abilităților digitale care ar putea fi sprijinite financiar atât de instituțiile guvernamentale, cât și de angajatori.

Grupul NEET reprezintă o categorie de forță de muncă care, pe termen lung, ar putea acoperi deficitul forței de muncă din Republica Moldova. În cazul Republicii Moldova, grupul NEET reprezintă o categorie a populației căreia i s-a acordat puțină atenție din partea instituțiilor guvernamentale. Deși, reprezintă o pondere destul de mare în totalul populației de aceeași categorie de vârstă, grupul NEET ar putea soluționa, într-o anumită măsură, deficitul de forță de muncă din Republica Moldova. În prezent, tot mai mulți angajatori autohtoni se confruntă cu un deficit de forță de muncă, iar pentru mulți investitori străini piața muncii din Republica Moldova nu mai este atractivă din cauza deficitului, cantitativ și calitativ, de forță de muncă. Investigațiile efectuate demonstrează faptul că în mediul rural rata NEET este mai mare decât în cel urban. Lipsa oportunităților de angajare în mediul rural, descurajează persoanele pentru a mai căuta un loc de muncă sau de a participa la un program de instruire, ceea ce face să devină persoane inactive. Rata NEET în Republica Moldova este cu mult mai mare, în comparație cu statele membre UE. Din perspectiva aderării Republicii Moldova la UE, instituțiile guvernamentale trebuie să elaboreze

politici direcționate spre grupul NEET care ar conduce la diminuarea numărului acestuia. Luând în considerație că rata de ocupare în Republica Moldova este foarte mică, puțin peste 40%, atragerea grupului NEET în câmpul muncii va conduce și la creșterea acesteia.

Flexibilitatea muncii, ca element al flexicurității, are un rol esențial în ceea ce privește gradul de ocupare a forței de muncă. Aceasta a fost demonstrat de țările care au implementat mult mai devreme și au diversificat formele de flexibilizare a muncii. Luând în considerație, pe de o parte interesul angajaților, iar pe de altă parte, interesul angajatorilor, formele de flexibilizare a muncii asigură beneficii pentru ambele părți interesate. De aceea, este necesar ca aceste forme să fie reglementate și să fie promovate pentru a fi puse în aplicare și extinse, în special spre acele categorii de forță de muncă care întâmpină dificultăți mai mari în găsirea unui loc de muncă. În cazul organizațiilor, implementarea unor forme flexibile de muncă poate fi privită ca o măsură de responsabilitate socială prin care contribuie la sporirea nivelului de ocupare a forței de muncă la nivel macroeconomic. De asemenea, implementarea unor forme flexibile de muncă din partea angajatorilor, cum ar fi programul parțial de muncă sau programul flexibil de muncă, oferă oportunități mai mari de ocupare unei categorii a forței de muncă care are responsabilități familiale mari și, în cazul unui program standard de muncă, aceasta s-ar putea afla în afara ocupării. Angajarea temporară sau cu contract de muncă pe perioadă determinată de timp oferă unele avantaje forței de muncă fără experiență care îi permite dobândirea unor aptitudini și cunoștințe profesionale, ceea ce ar reprezenta un salt profesional semnificativ pentru această categorie.

Noile forme de angajare reprezintă o soluție pentru creșterea ocupării forței de muncă, de rând cu flexicuritatea muncii. Chiar dacă pentru Republica Moldova, noile forme de angajare sunt mai puțin cunoscute și aplicate în relațiile de muncă și afaceri, acestea vor continua să evolueze, pătrunzând pe piața autohtonă a muncii în care angajatorii vor trebui să se adapteze în termeni rapizi, pornind de la doleanțele forței de muncă și circumstanțele în care vor activa. În prezent, în Republica Moldova doar munca ocazională este reglementată a cărui aplicabilitate vizează muncile sezoniere din agricultură. Această formă de angajare poate fi extinsă și asupra forței de muncă care activează în alte sectoare ale economiei naționale.

O piață deficitară a muncii creează impedimente mari organizațiilor în vederea asigurării acestora cu resursele umane necesare. În vederea atingerii obiectivului lucrării, a fost elaborat un chestionar în care respondenții au avut de ales care din itemii formulați în chestionar au un impact asupra atragerii forței de muncă de care organizațiile au nevoie. În acest sens, au fost formulați 9 itemi, fiecare item reprezentând o problemă pentru atragerea resurselor umane în organizație. În afară de aceasta, chestionarul a mai cuprins 4 itemi (probleme) care ar putea avea un impact negativ, pe viitor, asupra asigurării organizațiilor cu resursele umane necesare atât cantitativ, cât și calitativ.

În condițiile unei piețe deficitare a muncii, așa cum este cea din Republica Moldova, organizațiile trebuie să adopte diferite comportamente pentru a face față situației create. Existența deficitului de forță de muncă în Republica Moldova a fost confirmat și de întreprinderile participante la sondaj. Din totalul de 350 de întreprinderi participante la sondaj, 88,0% din consideră că în Republica Moldova se atestă un deficit de forță de muncă și doar 5,4% sunt de părere că nu există o insuficiență de forță de muncă. La fel, 6,6% nu știu dacă există sau nu deficit de forță de muncă în Republica Moldova.

Deficitul de forță de muncă care se înregistrează de mai mulți ani în Republica Moldova creează probleme majore organizațiilor autohtone, în vederea asigurării acestora cu resursele umane necesare. Deficitul de forță de muncă în Republica Moldova se atestă atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Sub aspect cantitativ, deficitul de forță de muncă este determinat de procesul migrației forței de muncă care nu arată tendințe de încetinire în ultimii ani. În cea mai mare parte, emigrează forța de muncă calificată fapt ce conduce la înregistrarea unui deficit de forță de muncă și sub aspect calitativ. Principala cauză a emigrării forței de muncă peste hotare sunt salariile mici practicate în Republica Moldova. Or, rezultatele cercetării arată că una din problemele asigurării organizațiilor cu resursele umane necesare o reprezintă elementul motivațional al angajaților. Or, mai bine de 50% din organizațiile respondente au invocat salariile mici și lipsa unui sistem de motivare financiară și non-financiară drept problemă în asigurarea acestora cu resursele umane necesare. Aceasta și reprezintă premisa emigrării forței de muncă peste hotare.

Un alt obiectiv a constat în evaluarea activității ANOFM-ului – instituția responsabilă de implementarea politicilor pe piața muncii. Rezultatele cercetării ne-au arătat că ANOFM cooperează mai mult cu organizațiile mari, ceea ce este rezonabil deoarece în cadrul acestora există o varietate de meserii și profesii. Totodată, de menționat că acestea reprezintă o pondere infimă în numărul total de organizații din Republica Moldova. De aceea, este necesar ca ANOFM să depună eforturi pentru a crește nivelul de cooperare cu întreprinderile mici, care se caracterizează printr-o mai mare flexibilitate și adaptabilitate pe piața muncii. Ponderea mare a întreprinderilor industriale care cooperează cu ANOFM poate fi explicată și prin faptul că fac parte din întreprinderi mari.

Cercetările au arătat că organizațiile rurale cooperează mai mult cu ANOFM, comparativ cu cele urbane. Acest lucru se poate explica prin faptul că în mediul rural există un spectru limitat de meserii și profesii, ceea ce îi face pe angajatori să solicite serviciilor ANOFM pentru a identifica persoanele potrivite, ca soluție de acoperire a posturilor vacante.

Revenirea migranților, ca resursă umană pe piața muncii naționale, contribuie la creșterea performanțelor economice, promovarea unei culturi europene și stimulează progresul tehnologic. Republica Moldova are nevoie de o abordare nouă și calitativă în gestionarea domeniului revenirii și reintegrării conaționalilor reveniți acasă. Sistemul de abordare integrată a revenirii și reintegrării trebuie să se ridice la un nivel înalt, internațional, sistemic, responsabil, general și individual, central și local.

Programele „PARE 1+3” și „DAR 1+1” și-au demonstrat succesul și trebuie să fie extinse, în continuare, printr-o capacitate de finanțare mai mare. Totodată, este oportun de a diversifica programele de susținere a inițiativelor inovative și de afaceri ale diasporei și migranților reîntorși, prin elaborarea de programe economice adiționale, destinate diasporei, complementare Programului „PARE 1+1” și „DAR 1+3”, astfel ca indivizii reveniți acasă să poată avea acces la programele de investiții și sprijin destinate Întreprinderilor mici și mijlocii (ÎMM), de exemplu, cele susținute de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) sau UE.

Considerăm că dezvoltarea capitalului uman, ca un domeniu prioritar, este insuficient tratat în sistemul de politici și solicită îmbunătățiri considerabile. Este necesar ca dezvoltarea capitalului uman prin educație și formare să reprezinte o acțiune prioritară la toate fazele migrației. În acest sens, este necesar de a extinde serviciile de orientare profesională la nivel local, „... extinderea programelor naționale de suport pentru afacerile agricole și non-agricole din mediul rural,

valorificarea potențialului de investiții și inovații (competențe, abilități, rețele, know-how) ale imigranților prin simplificarea procedurilor de investiții în economia națională” [5].

Diaspora trebuie să fie implicată activ în elaborarea politicilor publice privind migrația și migrația de revenire, or acest lucru poate contribui la dezvoltarea resurselor umane și a bunei guvernări a sectorului public și privat, social și cultural, pentru a asigura dezvoltarea umană durabilă și consolidarea capacităților autorităților publice.

Menționăm, în continuare, necesitatea de consolidare a rolului BRD-ului în calitate de coordonator al implementării cadrului de politici privind migrația de revenire, dar și a întregului cadru DMD.

6. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu)

Impactul științific obținut în cadrul proiectului constă în faptul că au fost identificați mai mulți factori determinanți care au impact direct asupra pieței muncii. În funcție de evoluția acestora, a fost determinată dimensiunile politicilor active spre care trebuie să se orienteze instituțiile guvernamentale pentru sporirea nivelului de ocupare a forței de muncă în Republica Moldova. Aplicarea diferitor metode statistice (procedeul ANOVA, testul Fisher, testul Student, metoda rangurilor, Testul Chi-Square) a permis constatarea anumitor fapte care au impact direct asupra evoluției pieței muncii din Republica Moldova. De asemenea, a fost evaluat comportamentul organizațiilor, care reprezintă principalul actor al pieței muncii, în condițiile unei piețe deficitare a muncii. O piață deficitară a muncii determină angajatorii la eforturi suplimentare pentru atragerea noilor angajați în organizație. Diversificarea metodelor de atragere a forței de muncă reprezintă o soluție pentru organizații. Lipsa forței de muncă este resimțită de toate categoriile de organizații, indiferent de mediul în care acestea își desfășoară activitatea – urban sau rural. De asemenea, deficitul forței de muncă este înregistrat nu doar în rândul muncitorilor, ci și al specialiștilor și al managerilor.

De asemenea, a fost analizată ocuparea persoanelor defavorizate pe piața muncii ca o acțiune de responsabilitate Socială Corporativă din partea organizațiilor. Persoanele defavorizate pe piața muncii reprezintă categoria de forță de muncă care are nevoie de suport continuu pentru a li se îmbunătăți situația economică și socială. Alături de instituțiile guvernamentale, organizațiile pot contribui la îmbunătățirea vieții persoanelor defavorizate, prin acțiuni de CSR. Implementarea diferitor acțiuni de CSR pentru atragerea și angajarea resurselor umane din categoriile defavorizate dovedește faptul că organizația nu este orientată doar economic, ci și social, fapt ce conduce la creșterea reputației acesteia atât pe piața muncii, cât și în societate în general.

De asemenea, impactul științific al acestei etape constă în identificarea și calcularea mai multor indicatori ce reflectă cheltuielile aferente politicilor pieței muncii, fapt ce ar putea conduce la o mai bună administrarea a resurselor financiare alocate acestui domeniu, prin justificarea impactului economic și social.

Impactul economic și social al proiectului este determinat de faptul că oferă un tablou general asupra cunoașterii reale a situației pieței muncii, atât sub aspect cantitativ, cât și calitativ. Au fost identificate principalele probleme care influențează asigurarea organizațiilor cu resurse umane. Cercetările au demonstrat că pe lângă problemele de ordin general, cum ar fi deficitul de forță de

muncă la nivel național, lipsa de competențe profesionale în rândul forței de muncă, migrația forței de muncă etc., există și probleme ce țin de organizații, cum ar fi nivelul mic al salariului practicat, lipsa unui sistem de motivare financiară și non financiară la nivel organizațional, lipsa unei politici de recrutare a forței de muncă etc.

În afară de aceasta, a fost analizată semnificația activității Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, în calitate de catalizator al conexiunilor între șomeri și angajatori. Cercetările obținute arată că organizațiile au anumite rezerve în ceea ce privește cooperarea cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. În aceste condiții se impune o intensificare a cooperării dintre acești doi actori, prin prezența mai activă a acestora pe piața muncii.

Implementarea noilor forme de ocupare, în contextul schimbării conținutului muncii și al dezvoltării sistemelor de inteligență artificială, va conduce la sporirea nivelului de ocupare a forței de muncă la nivel național. În aceste condiții, se impun mai multe măsuri, inclusiv legislative, care ar permite implementarea de noi forme de ocupare a forței de muncă, inclusiv de domeniul de activitate al organizațiilor.

7. Colaborare la nivel național și internațional în cadrul implementării proiectului (după caz)

Nivel național

Pe durata desfășurării activităților, membrii proiectului au colaborat cu următoarele instituții:

1. **Ministerul Muncii și Protecției Sociale.** Au fost purtate discuții cu privire la politicile de ocupare a forței de muncă prevăzute în Strategia Națională pentru ocuparea forței de Muncă pentru anii 2017-2021, precum și perspectivele ocupării forței de muncă în Republica Moldova pentru perioada 2022-2026.
2. **Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.** Au fost analizate perspectivele implementării politicilor de ocupare a forței de muncă în Republica Moldova, problemele și dificultățile implementării acestora de subdiviziunile teritoriale. De asemenea, au fost evaluate problemele implementării măsurilor și politicilor pe piața muncii din Republica Moldova.
3. **Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova.** Discuțiile purtate s-au axat asupra riscurilor la care au fost expuse diferite categorii de forță de muncă, inclusiv a persoanelor ocupate informal, precum și soluții în vederea susținerii acestora prin reintegrarea pe piața muncii a persoanelor care și-au pierdut locul de muncă.
4. **Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova.** Au fost discutate problemele cu care se confruntă agenții economici în ceea ce privește asigurarea cu forță de muncă necesară, calitatea forței de muncă, precum și eventualele soluții pentru acoperirea nevoilor de resurse umane.
5. **Biroul Național de Statistică.** Colaborarea a constat în discutarea asupra indicatorilor ce caracterizează piața muncii și nivelul de ocupare a forței de muncă. Luând în considerație modificarea făcută de BNS asupra metodologiei de calcul a indicatorilor, pune în dificultate realizarea unor comparații în timp a indicatorilor aferenți pieței muncii. De asemenea, a fost solicitată baza de date a agenților economici pentru a determina baza de sondaj și eșantionul aplicat în cercetarea sociologică.

6. ***Biroul Migrațiune și Azil.*** Au fost discutate probleme legate de migrația forței de muncă, în special imigrarea acestora în Republica Moldova. Au fost discutate scopul și tendințele de imigrare a persoanelor străine în Republica Moldova și care sunt țările de origine ale acestora.

Nivel internațional

1. ***Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” al Academiei Române.*** Au fost purtate discuții cu mai mulți cercetători privind situația pieței muncii din Republica Moldova și România, problemele care se confruntă pe piața muncii, eventualele soluții pentru acoperirea deficitului de forță de muncă care se înregistrează în ambele țări etc. De asemenea, s-a cooperat prin elaborarea de lucrări comune pentru participări la conferințe științifice aferente domeniului de cercetare.
2. ***Fundația Europeană pentru Formare.*** Au fost discutate problemele ocupării forței de muncă din Republica Moldova și eventualele proiecte ce ar putea fi susținute din punct de vedere financiar din partea Fundației Europene pentru Formare. De asemenea, s-a discutat despre necesitatea susținerii cercetării și posibilitatea unei cooperări mai eficiente între instituțiile guvernamentale și cele de cercetare din Republica Moldova.
3. ***Academia de Studii Economice, București, România.*** Participarea într-un studiu de documentare, precum și colaborarea cu cercetători din cadrul instituției respective pe dimensiunile muncii și a pieței muncii.
4. ***Universitatea „Constantin Brâncuși” Târgu Jiu, România.*** Colaborarea cu universitatea în cauză a constat în participarea membrilor proiectelor în cadrul a două conferințe științifice internaționale pe care le-a organizat în anul 2023. Prima conferință a avut loc în perioada 27-28 aprilie. Iar cea de-a doua – 17-18 noiembrie. La conferința din 27-28 aprilie au participat 2 membri ai proiectului, iar la cea desfășurată în 17-18 noiembrie – un membru al proiectului.
5. ***Universitatea „Ovidius” din Constanța, România.*** Colaborarea a constat în elaborarea unei lucrări în vederea participării la o Conferință Științifică, fapt ce s-a realizat în perioada 29 iunie – 01 iulie 2023. .
6. ***Universitatea „Al. I. Cuza din Iași, România.*** Au avut loc cooperări asupra problematicii pieței muncii, inclusiv a aplicării metodelor statistice în evaluarea aspectelor pieței muncii, fapt ce a condus la elaborarea unor lucrări pentru participare la conferințe și publicarea ulterioară a acestora.
7. ***Universitatea Babeș Bolyai, Cluj, România.*** Participarea cercetătorilor din instituția dată la Masa Rotundă cu tematica „Impactul economiei sociale asupra dezvoltării” în care s-a discutat despre impactul migrației forței de muncă asupra copiilor familiilor acestora și consecințele social-economice.

8. Dificultățile în realizarea proiectului (financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc.) (după caz)

O dificultate în realizarea proiectului de cercetare se referă la procesul de organizare a finanțării activităților. Procedura actuală creează un mare disconfort și este consumatoare de timp,

deoarece pentru orice acțiune întreprinsă trebuie solicitată finanțarea de la Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare. De asemenea, începerea finanțării cu întârziere (prima finanțare în proiect este recepționată abia la sfârșitul lunii martie), în fiecare an financiar, face ca în primele trei luni ale anului, membrii proiectului să nu poată participa la conferințe sau să publice materiale în diferite reviste de specialitate, din cauza lipsei resurselor financiare. Aceasta determină, ca în primele două luni ale anului bugetar, membrii proiectului să nu primească salariul timp, ceea ce conduce la o demotivare a acestora.

O altă dificultate de ordin financiar este determinată de faptul că pe măsura creșterii de la an la an a valorii de referință pentru calcularea salariului membrilor proiectului, în condițiile în care valoarea contractului rămâne aceeași, se reduc oportunitățile de participare și publicare din partea membrilor proiectului, deoarece ponderea fondului de salarizare în totalul cheltuielilor crește de la an la an. Urmare a acestei situații, în anul 2023, am redus cu 0,25 unități de personal pentru a putea realiza obiectivele proiectului de cercetare.

În vederea realizării obiectivelor proiectului, coordonatorul realizează o multitudine de alte activități, altele decât cele științifice pentru care este remunerat. În același timp, activitățile de ordin organizatoric, logistic, precum și cele ce țin de raportările anuale ce trebuie efectuate, elaborarea bugetului anual al proiectului, întocmirea planului de acțiuni sunt consumatoare de timp și neremunerate.

9. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu)

1. Bîrcă Alic (coordonator), Vaculovschi Dorin, Sainsus Valeriu, Abramihin Cezara, Barbăneagră Oxana, Verejan Oleg. *Dezvoltarea politicilor pe piața muncii din Republica Moldova*. București, Academia Română, Editura Centrului de Informare și Documentare Economică, 462p, 26,3 c. a. Contribuția autorului 12,1 c. a. ISBN 978-973-159-291-6.
2. Bîrcă Alic, Christiana Brigitte Sandu, Igor Matveiciuc. *Determinants of public institutions competitiveness: Case Study of the Republic of Moldova*. În: Administrative Sciences, 2023, 13(10), 214. 2,01 c. a. <https://doi.org/10.3390/admsci13100214>. ISSN: 2076-3387. (Impact Factor: 3.0). <https://www.mdpi.com/2076-3387/13/10/214> Revista este indexată în: 1. BibCnrs; 2. CNKI; 3. CNPIEC; 4. Digital Science; 5. DOAJ; 6. EBSCO; 7. EconBiz; 8. Elsevier Databases; 9. Scopus; 10. Gale; 11. OpenAIRE; 12. ProQuest; 13. PSYINDEX; 14. RePEc; 15. EconPapers; 16. IDEAS; 17. SafetyLit; 18. Web of Science, ESCI
3. Bîrcă Alic, Bostan, Ionel. *Engagement of moldovan organizations in increasing employment through flexible work arrangements*. În: Central European Business Review, 2023 forthcoming, 1,24 c. a. ISSN 1805-4862. (Impact Factor 1,71). Revista este indexată în: 1. BASE (Bielefeld Academic Search Engine); 2. Cabell's Directory of Publishing Opportunities; 3. Central and Eastern European Online Library (CEEOL); 4. EBSCO (Business Source Corporate Plus); 5. EconBiz; 6. EconLit; 6. Electronic Journals Library; 7. ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences); 8. Google Scholar; 9. Libraries Resource Directory; 10. OCLC WorldCat; 11. Open Academic Journals Index (OAJI); 12. Polish Ministry of Science and Higher

Education's List of scientific journals; 13. ProQuest; 14. RePEc; 15. ResearchBib; 16. Scimago Journal & Country Rank; 17. SCOPUS; 18. Ulrich's Periodicals Directory; 19. Web of Science (Emerging Sources Citation Index); 20. Wilbert (Wildauer Bücher+E-Medien Recherche-Tool).

4. Bîrcă Alic. *Active labour market policies in the Republic of Moldova: Implications for increasing employment*. În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 1, p. 77-85. 0,65 c. a. ISSN 2344-3685. https://www.utgjiu.ro/revista/ec/pdf/2023-01/08_birca.pdf Revista este indexată în: 1. [IDEAS](#), 2. [Genamics](#), 3. [EcP](#), 4. [EBSCO](#), 5. [Cabell's](#), 6. [SCIPIO](#), 7. [DOAJ](#), 8. [REPEC](#), 9. [EconBiz](#), 10. [Ulrich's](#), 11. [Scirius](#), 12. [YORK UNIVESITY](#), 13. [GLOABAL IMPACT FACTOR](#), 14. [Socionet](#), 15. [Directory of Research Journals Indexing](#), 16. [New Jour](#), 17. [JournalSeeker](#).
5. Cupcea Ion, Bîrcă Alic. *Theoretical-conceptual and comparative approaches to human resources management within organizations*. În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 1, p. 151-158. 0,66 c. a. ISSN 2344-3685. Revista este indexată în: 1. [IDEAS](#), 2. [Genamics](#), 3. [EcP](#), 4. [EBSCO](#), 5. [Cabell's](#), 6. [SCIPIO](#), 7. [DOAJ](#), 8. [REPEC](#), 9. [EconBiz](#), 10. [Ulrich's](#), 11. [Scirius](#), 12. [YORK UNIVESITY](#), 13. [GLOABAL IMPACT FACTOR](#), 14. [Socionet](#), 15. [Directory of Research Journals Indexing](#), 16. [New Jour](#), 17. [JournalSeeker](#).
6. Bîrcă Alic. *Workforce participation in active labour market policies: A comparative analysis of EU member states*. În: Revista de Management Comparat Internațional, Bucharest, Romania, 2023, No.2. p. 173-187. 0,8 c. a. ISSN 1582-3458. Revista este indexată în: 1. [IDEAS](#), 2. [Genamics](#), 3. [EcP](#), 4. [EBSCO](#), 5. [Cabell's](#), 6. [SCIPIO](#), 7. [DOAJ](#), 8. [REPEC](#), 9. [EconBiz](#), 10. [Ulrich's](#), 11. [Scirius](#), 12. [YORK UNIVESITY](#), 13. [GLOABAL IMPACT FACTOR](#), 14. [Socionet](#), 15. [Directory of Research Journals Indexing](#), 16. [New Jour](#), 17. [JournalSeeker](#).
7. Bîrcă Alic. *The Public Employment Service - the „Catalyst” for conecting employers and the unemployed on the labour market*. În: Analele Universității „Ovidius” Seria Științe Economice, Constanța, România, 2023, No.1, p. 256-264. 0,8 c. a. ISBN 2393 – 3127. <https://stec.univ-ovidius.ro/html/anale/RO/2023-i1/Section%203/2.pdf> Revista este indexată în: 1. [EBSCO host](#), 2. [Cabell's Directories](#), 3. [RePEc](#), 4. [DOAJ](#), 5. [ULRICHS WEB](#) 6. [J-GATE](#), 7. [ERIH PLUS](#), 8. [INDEX COPERNICUS](#), 9. [Scientific Indexing Services](#), 10. [INFOBASE INDEX](#), 11. [ResearchBib](#), 12. [Directory Research Journals Indexing](#)
8. Bîrcă Alic, Șarai Natalia. *Comparative analysis of expenditures related to active labour market policies in the European Union and the Republic of Moldova*. În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 3, p. 45-55. 0,77 c. a. ISSN 2344-3685. Revista este indexată în: 1. [IDEAS](#), 2. [Genamics](#), 3. [EcP](#), 4. [EBSCO](#), 5. [Cabell's](#), 6. [SCIPIO](#), 7. [DOAJ](#), 8. [REPEC](#), 9.

- [EconBiz](#), 10. [Ulrich's](#), 11. [Scirius](#), 12. [YORK UNIVESITY](#), 13. [GLOABAL IMPACT FACTOR](#), 14. [Socionet](#), 15. [Directory of Research Journals Indexing](#), 16. [New Jour](#), 17. [JournalSeeker](#).
9. Cupcea Ion, Bîrcă Alic. *The particularities of human resource management in public sector*. În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 3, p. 148-156. 0,81 c. a. ISSN 2344-3685. Revista este indexată în: 1. [IDEAS](#), 2. [Genamics](#), 3. [EcP](#), 4. [EBSCO](#), 5. [Cabell's](#), 6. [SCIPIO](#), 7. [DOAJ](#), 8. [REPEC](#), 9. [EconBiz](#), 10. [Ulrich's](#), 11. [Scirius](#), 12. [YORK UNIVESITY](#), 13. [GLOABAL IMPACT FACTOR](#), 14. [Socionet](#), 15. [Directory of Research Journals Indexing](#), 16. [New Jour](#), 17. [JournalSeeker](#).
 10. Vaculovschi, Dorin. *The evolution of wages in the Republic of Moldova. Their impact on the functionality of the labour market*. În Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu, Economy Series, Issue 1, 2023, p. 246-254, ISSN 1844 – 7007, 0,6 c.a. Revista este indexată în: 1. [IDEAS](#), 2. [Genamics](#), 3. [EcP](#), 4. [EBSCO](#), 5. [Cabell's](#), 6. [SCIPIO](#), 7. [DOAJ](#), 8. [REPEC](#), 9. [EconBiz](#), 10. [Ulrich's](#), 11. [Scirius](#), 12. [YORK UNIVESITY](#), 13. [GLOABAL IMPACT FACTOR](#), 14. [Socionet](#), 15. [Directory of Research Journals Indexing](#), 16. [New Jour](#), 17. [JournalSeeker](#).
 11. Abramihin Cezara, Șarai Natalia. *Lifelong learning essential condition for inclusion in a knowledge- based economy*. În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 1, p. 68-76. 0,7 c. a. ISSN 2344-3685. Revista este indexată în: 1. [IDEAS](#), 2. [Genamics](#), 3. [EcP](#), 4. [EBSCO](#), 5. [Cabell's](#), 6. [SCIPIO](#), 7. [DOAJ](#), 8. [REPEC](#), 9. [EconBiz](#), 10. [Ulrich's](#), 11. [Scirius](#), 12. [YORK UNIVESITY](#), 13. [GLOABAL IMPACT FACTOR](#), 14. [Socionet](#), 15. [Directory of Research Journals Indexing](#), 16. [New Jour](#), 17. [JournalSeeker](#).
 12. Barbăneagră Oxana. *Dual education – tool for reconsidewring education*. În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 1, p. 25-35. 0,8 c. a. ISSN 2344-3685. Revista este indexată în: 1. [IDEAS](#), 2. [Genamics](#), 3. [EcP](#), 4. [EBSCO](#), 5. [Cabell's](#), 6. [SCIPIO](#), 7. [DOAJ](#), 8. [REPEC](#), 9. [EconBiz](#), 10. [Ulrich's](#), 11. [Scirius](#), 12. [YORK UNIVESITY](#), 13. [GLOABAL IMPACT FACTOR](#), 14. [Socionet](#), 15. [Directory of Research Journals Indexing](#), 16. [New Jour](#), 17. [JournalSeeker](#).
 13. Bîrcă Alic. *Assessing organizations' behaviour in the tight labour market in the Republic of Moldova*. În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 6, p. 67-84. 0,67 c. a. ISSN 2344-3685. Revista este indexată în: 1. [IDEAS](#), 2. [Genamics](#), 3. [EcP](#), 4. [EBSCO](#), 5. [Cabell's](#), 6. [SCIPIO](#), 7. [DOAJ](#), 8. [REPEC](#), 9. [EconBiz](#), 10. [Ulrich's](#), 11. [Scirius](#), 12. [YORK UNIVESITY](#), 13. [GLOABAL IMPACT FACTOR](#), 14. [Socionet](#), 15. [Directory of Research Journals Indexing](#), 16. [New Jour](#), 17. [JournalSeeker](#).

14. Barbăneagră Oxana. ***Impactul politicilor publice asupra migrației de revenire și a dezvoltării capitalului uman în Republica Moldova.*** În: Revista „Economica”, 2(124), p. 7-24. ISSN 1810- 9136. Categoria B+.
15. Matveiciuc Igor. ***Analiza instruirii funcționarilor publici – parte integrantă a managementului dezvoltării resurselor umane în instituțiile publice.*** În: Revista „Economica”, 4(1246, p. 7-24. ISSN 1810- 9136. Categoria B+
16. Vaculovschi, Dorin, Dogaru, Raisa. ***Analysis of the situation regarding returned migrants. challenges and solutions.*** În EEJRS CSIE, Vol. 9, Issue 1, June 2023, p. 86-99. ISSN: 2537-6179, Category B, <https://doi.org/10.53486/2537-6179.9-1.08>
17. Vaculovschi, Dorin. ***Labor migration and the phenomenon of transnational families from the Republic of Moldova.*** În EEJRS CSIE, Vol. 9, Issue 1, June 2023, ISSN: 2537-6179, ISSUE 1 June 2023, p. 153-162, Category B, <https://doi.org/10.53486/2537-6179.9-1.12>
18. Cupcea Ion, Bîrcă Alic. ***Human resources management – a priority field for organizations.*** În: ECOTREND 2022 „Sustainable Economies Digitalization: opportunities and chalenges in the pandemic era”. Proceedings of the International Scientific Conference 9-10 December 2022. XIX-th Edition. Târgu Jiu, Gorj, Romania: „Academica Brâncuși” Publisher. 2022. p. 18-24. 0,4 c. a. ISSN 2248-0889.
19. Cupcea Ion, Bîrcă Alic. ***Decoupling and trust – essential ellements of human resource management in public sector.*** În: Proceedings of the international scientific conference „Information society and sustainable development”, ISSD 2023, X-th Edition, April 27-28, 2023. Valletta, Malta: 2023. p. 110-116. 0,4 c. a. ISSN 2248-0889.
20. Bîrcă Alic, Șarai Natalia. ***Expenditures and effectiveness od active labour market policies – a concern of government institutions.*** În: Proceedings of the international scientific conference „Information society and sustainable development”, ISSD 2023, X-th Edition, April 27-28, 2023. Valletta, Malta: 2023. p. 117-122. 0,35 c. a. ISSN 2248-0889.
21. Bîrcă Alic. ***Behaviour of organizations in the tight labour market.*** În: ECOTREND 2023 „Digitalization-Sustainability-Competitiveness”. Proceedings of the International Scientific Conference 17-18 November 2023. XX-th Edition. Târgu Jiu, Gorj, Romania: „Academica Brâncuși” Publisher. 2023. p. 187-191. 0,4 c. a. ISSN 2248-0889.
22. Abramihin, Cezara, Radu, Galina. ***Some aspects of organizing of the occupational safety and health system of employees.*** În: „37 Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції”, „Humanitarian space of science: experience and prospects”, Januay 20, 2023, Pereaslav, Ucraina, Університет Григорія Сковороди в Переяславі Publisher, nr.37, p. 7-17, 0,81 c.a., ISSN (Online): 2523-4900.
<https://humanitarica.webnode.com.ua/arkhiv/>

23. Abramihin, Cezara, Radu, Galina. *Unele aspecte ale organizării sistemului securității și sănătății în muncă a angajaților*. În: „37 Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції”, „Humanitarian space of science: experience and prospects”, January 20, 2023, Pereaslay, Ucraina, Університет Григорія Сковороди в Переяславі Publisher, nr.37, p. 18-30, 0,81 c.a., ISSN (Online): 2523-4900. Disponibil în : <https://humanitarica.webnode.com.ua/arkhiv/>
24. Abramihin, Cezara. *Developing skills for adaptation to the digital era*. În: Conferința Științifică Internațională STRATEGII ȘI POLITICI DE MANAGEMENT ÎN ECONOMIA CONTEMPORANĂ (a VIII-a editie), Chișinău, 2023, p. 375 – 381, 0,6 c.a., ISBN: 978-9975-147-99-6. Disponibil: https://ibn.idsi.md/collection_view/2311
25. Barbăneagră, Oxana. *Transformări structurile ale pieții muncii în era AI*. În Conferința Științifică Internațională ”Securitatea economică în contextul transformărilor structurale”, 7-8 decembrie 2023. https://ase.md/files/conferinte/econsec/EconSec_Conference_agenda_7-8.12.23.pdf
26. Sainsus Valeriu. *Presiunea diferențelor demografice asupra pieții muncii din Republica Moldova*/ În: *Parteneriatul Estic:: spre o comunitate a democrației și prosperității*, Ed. 16, 1-2 iunie 2023, Chișinău. Chișinău: "Print-Caro" SRL, 2023, 1, p. 129-149. ISBN 978-9975-165-94-5. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/183964
27. Sainsus, Valeriu. *Impactul economic al emigrării forței de munca din Republica Moldova și caracteristicile demografice ale acesteia*. În: Securitatea umană și socială în statul democratic, coordonator Ludmila Roșca, Conferința Științifico-practică internațională, 27 Octombrie 2023, "Print-Caro" SRL, 2023, 1, pp. 282-286. ISBN 978-9975-175-50-0.
28. Hachi, Mihai, **Vaculovschi, Dorin**, Crudu, Rodica, Popa, Marina. Cap. VI *Migrația internațională și dezvoltarea*, pp. 83-104, 0,89 c.a., Cap. VII efectele economice ale migrației, pp. 105-132, 1,15 c.a., Cap. VIII Efectele sociale ale migrației internaționale pp.133-160, 1,15 c.a., Cap XII p.12.3 tendințe contemporane de feminizare a migrației, pp. 215-226, 0,47 c.a. În: **Migrația internațională a forței de muncă. Note de curs**, Chișinău, ASEM, 2022, 250 p. ISBN 878-9975-147-66-8 (11,75 c.a.).
29. Bîrcă Alic. *New forms of employment in the context of the change of the work paradigm*. În: „Competitiveness and innovation in the knowledge economy:” Conferința științifică internațională din 22 – 23 septembrie 2023. Culegere de articole selective. Chișinău: ASEM, 2023,. 0,68 c. a. (În ediție).
30. Bîrcă Alic, Sandu Christiana Brigitte. *Determinants of organizations' decisions regarding investments in human resource development*. În: Constraints and opportunities in shaping the future. New approaches to economics and policy making. ESPERA 2022. The 9th

International Conference. NIER Romanian Academy, Indexat SCOPUS (SPRINGER) (În ediție).

31. Bîrcă Alic, Bîrcă Alic, Sandu Christiana Brigitte. ***Resourcing employee strategies on the tight labour market.*** În: Constraints and opportunities in shaping the future. New approaches to economics and policy making. ESPERA 2022. The 9th International Conference. NIER Romanian Academy, Indexat SCOPUS (SPRINGER) (În ediție).

10. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice.
(comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

➤ Manifestări științifice internaționale organizate în străinătate

1. Bîrcă Alic. Prof. univ. dr. hab. Europe in the new world economy. Emerging research topics, methodologies and techniques in approaching future economic challenges. ESPERA 2023. The 10th International Conference. NIER Romanian Academy, 23-24 november 2023. Titlul comunicării: ***Assessing the behaviour of Generation Z in the labour market from an organizational perspective***
2. Bîrcă Alic. Prof. univ. dr. hab. Europe in the new world economy. Emerging research topics, methodologies and techniques in approaching future economic challenges. ESPERA 2023. The 10th International Conference. NIER Romanian Academy, 23-24 november 2023. Titlul comunicării: ***Employing Disadvantaged people – Corporate Social Responsibility action of companies.***

➤ Manifestări științifice organizate în țară

1. Bîrcă Alic. Prof. univ. dr. hab. Competitiveness and Inovation in Knowledge Economy. The 27th International Conference. Academia de Studii Economice din Moldova, 22-23 septembrie 2023. Titlul comunicării: ***The new forms of employment in the context of the change of the work paradigm.***
2. Bîrcă Alic. Prof. univ. dr. hab. Piața muncii: constrângeri, controverse și oportunități. Masă Rotundă, 21 septembrie 2023. Titlul comunicării: ***Perspectivile pieței muncii din Republica Moldova.***
3. Vaculovschi Dorin. Conf. univ. dr. Piața muncii: constrângeri, controverse și oportunități. Masă Rotundă, 21 septembrie 2023. Titlul comunicării: ***Munca nedecarată – impediment în funcționarea pieței muncii.***
4. Barbăneagră Oxana. Conf. univ. dr. Piața muncii: constrângeri, controverse și oportunități. Masă Rotundă, 21 septembrie 2023. Titlul comunicării: ***Impactul politicilor publice asupra migrației de revenire și a dezvoltării capitalului uman în Republica Moldova.***
5. Sainsus Valeriu. Conf. univ. dr. Piața muncii: constrângeri, controverse și oportunități. Masă Rotundă, 21 septembrie 2023. Titlul comunicării: ***Consecințele demografice asupra evoluției pieței muncii.***
6. Sainsus Valeriu. Conf. univ. dr. Securitatea umană și socială în statul democratic. Conferință Științifico-practică internațională, 27 octombrie 2023. Titlul comunicării: ***Impactul economic al emigrării forței de munca din R Moldova și caracteristicile demografice ale acesteia***

7. Vaculovschi Dorin. Conf. univ. dr. Competitiveness and Inovation in Knowledge Economy. The 27th International Conference. Academia de Studii Economice din Moldova, 22-23 septembrie 2023. Titlul comunicării: ***The social economy in the Republic of Moldova – an important factor of development.***
8. Abramihin Cezara. Conf. univ. dr. Competitiveness and Inovation in Knowledge Economy. The 27th International Conference. Academia de Studii Economice din Moldova, 22-23 septembrie 2023. Titlul comunicării: ***Human resource competitiveness on the labour market.***
9. Abramihin Cezara. Conf. univ. dr. ”Migration - the context of new realities in central & eastern Europe”. The International Conference. Academia de Studii Economice din Moldova, 12-13 mai 2023. Titlul comunicării: ***Assessing the impact of public policies on return migration and human capital development in the Republic of Moldova***

11. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media (Opțional):

➤ Emisiuni radio/TV de popularizare a științei

1. Sainsus Valeriu In context TVM. 13.09.23 Disponibil la <https://www.youtube.com/watch?v=E-eDHWtluPg>
2. Sainsus Valeriu. Cabinetul din umbră 02 02 2023 Disponibil la <https://www.youtube.com/watch?v=111IJb24zc4>
3. Sainsus Valeriu. Obiectiv comun TVR Moldova Disponibil la <https://www.youtube.com/watch?v=irzrVZHKPaQ>

12. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2023 de membrii echipei proiectului (opțional)

13. Concluzii

Piața muncii din Republica Moldova este într-un proces de *formare și reconfigurare care are implicații directe asupra evoluției societății și a economiei naționale*. De asemenea, influența mai multor factori sociali și demografici au avut un impact asupra dezvoltării durabile a pieței muncii din Republica Moldova. De asemenea, schimbarea metodologiei de calcul a diferitor indicatori ce caracterizează piața muncii și ocuparea forței de muncă a creat anumite impedimente în realizarea unor cercetări cu serii lungi de date, întrucât acestea sunt incomparabile.

Piața muncii și ocuparea forței de muncă reprezintă în continuare o problemă primordială pentru instituțiile guvernamentale și factorii decizionali la nivel național, precum și pentru toate categoriile de organizații din Republica Moldova. Deficitul sporit de forță de muncă înregistrat pe piața muncii conduce la identificare unor noi dimensiuni de cercetare pe viitor care să contribuie la o funcționare eficientă a pieței muncii și la o ocupare durabilă a forței de muncă, prin cuprinderea tuturor categoriilor de forță de muncă, inclusiv a persoanelor defavorizate pe piața muncii și a celor aflate în afara pieței muncii, dar care prin acțiuni concrete implementate la nivel național ar putea fi integrate pe piața muncii.

În vederea asigurării unei ocupări durabile a forței de muncă se impun măsuri și politici dezvoltate la nivel național și organizațional pentru dezvoltarea profesională a forței de muncă

ținând cont de evoluțiile tehnologice, în special a sistemelor de inteligență artificială care va impune noi cerințe în materie de competențe pe care va trebui să le demonstreze forța de muncă. În aceste condiții, instituțiile de învățământ au un rol esențial în ajustarea programelor de studii la nevoile pieței muncii. De asemenea, în condițiile schimbărilor climatice, este nevoie de dezvoltat mai rapid competențele verzi în rândul forței de muncă pentru a spori gradul de sensibilitate și conștientizare a necesității protejării mediului ambiant, inclusiv la locul de muncă.

Lipsa unui mecanism eficient de finanțare a cercetării în cadrul proiectului de cercetare a determinat la crearea unor inechități sociale în procesul realizării obiectivelor prestabilite. Valoarea contractului de cercetare a rămas la nivelul anului 2020, fapt ce a determinat ca ponderea cheltuielilor salariale în totalul cheltuielilor să crească de la an la an. În aceste condiții, au fost restricționate la maximum cheltuielile pentru alte activități prevăzute în cadrul proiectului.

Conducătorul de proiect

BÎRCĂ Alic

Data: _____

LȘ

Rezultatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2023

„Dezvoltarea politicilor pe piața muncii în vederea sporirii ocupării forței de muncă”

Cifrul proiectului: 20.80009.1606.09

Piața muncii din Republica Moldova se află într-un proces de dezvoltare continuă care necesită anumite evaluări și monitorizări pentru a asigura buna funcționare a acesteia. În cele aproape trei decenii de independență a Republicii Moldova, a fost dezvoltat cadrul legal și instituțional al pieței moderne a muncii. De asemenea, au fost elaborate și implementate mai multe strategii și politici în domeniul ocupării forței de muncă. Crizele economice anterioare, precum și cea actuală, au evidențiat anumite puncte slabe ale pieței muncii care necesită o adaptare permanentă la diferite șocuri economice, prin ajustarea cadrului de reglementare și a politicilor active aferente pieței muncii.

Piața muncii din Republica Moldova se află sub incidența provocărilor demografice atât din punct de vedere a cantității, cât și a calității forței de muncă. Îmbătrânirea populației face ca disproporțiile gender generațional să se accentueze. Așadar, îmbătrânirea populației este însoțită inevitabil din perspectiva demografică și de o îmbătrânire a forței de muncă, care are implicații asupra evoluției speranței de viață, aflată într-o creștere modestă, comparativ cu statele UE.

Rata de ocupare în Republica Moldova se află la un nivel foarte redus, în comparație cu statele membre UE. Cu toate că în Republica Moldova se înregistrează cea mai mică rată a ocupării, în raport cu statele comunitare, constatăm, în același timp, că aceasta este la nivelul țărilor membre UE, care înregistrează cele mai înalte rate ale ocupării. Situația în cauză vorbește despre imperfecțiunea pieței muncii din Republica Moldova, dar și de comportamentul și cultura forței de muncă autohtonă.

Republica Moldova, prin adoptarea și punerea în aplicare a noii legi privind promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, a diversificat intervențiile pe piața muncii, prin orientarea mai mult spre politicile active care au drept scop atragerea în mediul profesional a persoanelor care se află în căutarea unui loc de muncă. Unele măsuri active au fost aplicate mai rapid, altele au fost puse în aplicare cu întârziere, urmare a necesității elaborării cadrului metodologic și logistic în acest scop. Prin politicile active promovate pe piața muncii, ANOFM este antrenată într-un spectru larg de activități pe care trebuie să le administreze, dar și unui șir de provocări noi care necesită soluții rapide. Resursele financiare alocate pentru politicile pe piața muncii sunt foarte mici, respectiv acestea nu pot acoperi întregul spectru de măsuri promovate la nivel național. Se impune o creștere graduală a volumului resurselor financiare pentru politicile pieței muncii, astfel încât fiecare persoană aflată în dificultate (înregistrat la ANOFM ca șomer) să poată beneficia de suport financiar pentru reintegrarea mai rapidă a acesteia în mediul profesional.

Deficitul de forță de muncă care se înregistrează de mai mulți ani în Republica Moldova creează probleme majore organizațiilor autohtone, în vederea asigurării acestora cu resursele umane

necesare. Deficitul de forță de muncă în Republica Moldova se atestă atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Sub aspect cantitativ, deficitul de forță de muncă este determinat de procesul migrației forței de muncă care nu arată tendințe de încetinire în ultimii ani. În cea mai mare parte, emigrează forța de muncă calificată fapt ce conduce la înregistrarea unui deficit de forță de muncă și sub aspect calitativ. Principala cauză a emigrării forței de muncă peste hotare sunt salariile mici practicate în Republica Moldova.

Rezultatele obținute de membrii echipei de cercetare au fost discutate în cadrul unei Mese Rotunde, organizată în cadrul proiectului, precum și la alte reuniuni științifice organizate în Republica Moldova și peste hotare. De asemenea, rezultatele cercetării au fost materializate în 31 de lucrări, dintre care 1 monografie publicată peste hotare, 16 lucrări în Reviste științifice indexate în Baze de Date Internaționale, inclusiv o lucrare în revista *Administrative Science*, indexată în Scopus și Web of Science, **(Factor de Impact 3.0)** și o lucrare în revista *Central European Business Review*, indexată în Scopus și Web of Science, **(Factor de Impact 1.2)** și 13 lucrări în Volumele unor Conferințe Științifice Internaționale desfășurate atât în țară cât și în străinătate, dintre care 2 lucrări editate de SPRINGER.

Rezultatele obținute în cadrul proiectului au fost prezentate la expoziția internațională EUROINVENT 2023 care a avut loc la Iași (România) și au fost implementate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. Rezultatele obținute au fost apreciate cu Medalia de bronz, iar Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a eliberat un certificat de implementare.

The labour market in the Republic of Moldova is in a continuous development process that requires certain evaluations and monitoring to ensure its proper functioning. In the almost three decades of independence of the Republic of Moldova, the legal and institutional framework of the modern labour market was developed. Several employment strategies and policies have also been developed and implemented. Previous economic crises, as well as the current one, have highlighted certain weak points of the labour market that require a permanent adaptation to different economic shocks, by adjusting the regulatory framework and active policies related to the labour market.

The labour market in the Republic of Moldova is facing demographic challenges in terms of both quantity and quality of the labour force. The ageing of the population is increasing the generational gender gap. Thus, from a demographic perspective, the ageing of the population is inevitably accompanied by an ageing of the workforce, which has implications for the development of life expectancy, which is increasing only modestly compared to EU countries. The employment rate in the Republic of Moldova is very low compared to EU Member States. Although the Republic of Moldova has the lowest employment rate compared to EU countries, it is at the same time on a par with the EU countries with the highest employment rates. This situation demonstrates the imperfection of the labour market in the Republic of Moldova, as well as the behaviour and culture of the local workforce.

The Republic of Moldova, through the adoption and implementation of the new law on employment promotion and unemployment insurance, has diversified its labour market interventions by focusing more on active policies aimed at attracting job seekers into the labour

market. Some active measures have been implemented more rapidly, others have been implemented late due to the need to develop the methodological and logistical framework for this purpose. Through the active policies promoted in the labour market, NEA is engaged in a wide range of activities that it has to administer, but also in a number of new challenges that require quick solutions. The financial resources allocated to labour market policies are very small, i.e. they cannot cover the whole spectrum of measures promoted at national level. A gradual increase in the volume of financial resources for labour market policies is needed, so that every person in difficulty (registered with NEA as unemployed) can benefit from financial support for their quicker reintegration into employment.

The labour force deficit that has been registered for several years in the Republic of Moldova creates major problems for domestic organizations, in order to provide them with the necessary human resources. The labour force deficit in the Republic of Moldova can be seen both quantitatively and qualitatively. From a quantitative point of view, the labour shortage is determined by the process of labour migration, which shows no slowing down trends in recent years. For the most part, qualified labour force emigrates, a fact that leads to the registration of a labour force deficit in terms of quality as well. The main cause of labour emigration abroad is the low wages practiced in the Republic of Moldova.

The results obtained by the members of the research team were discussed during a Round Table, organized within the project, as well as at other scientific meetings organized in the Republic of Moldova and abroad. Also, the research results were materialized in 31 papers, including 1 monograph published abroad, 16 papers in scientific journals indexed in International Databases, including 1 paper in Administrative Science, indexed in Scopus and Web of Science, (Impact Factor 3. 0) and one paper in the Central European Business Review, indexed in Scopus and Web of Science, (Impact Factor 1.2) and 13 papers in the Volumes of International Scientific Conferences held both at home and abroad, including 2 papers published by SPRINGER.

The results obtained within the project were presented at the EUROINVENT 2023 international exhibition that took place in Iași (Romania) and were implemented by the National Employment Agency. The results obtained were appreciated with the Bronze Medal, and the National Employment Agency issued an implementation certificate.

Conducătorul de proiect

BÎRCĂ Alic

Data: _____

LȘ

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul 2023 în cadrul proiectului din Programul de Stat**

”Dezvoltarea politicilor pe piața muncii în vederea sporirii ocupării forței de muncă”

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1.monografii internaționale

1. **Bîrcă Alic (coordonator)**, Vaculovschi Dorin, Sainsus Valeriu, Abramihin Cezara, Barbăneagră Oxana, Verejan Oleg. ***Dezvoltarea politicilor pe piața muncii din Republica Moldova***. București, Academia Română, Editura Centrului de Informare și Documentare Economică, 462p, 26,3 c. a. Contribuția autorului 12,1 c. a. ISBN 978-973-159-291-6.

3. Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale

2. Bîrcă Alic, Sandu Christiana Brigitte, Chivu Luminița. ***Determinants of organizations' decisions regarding investments in human resource development***. În: Constraints and opportunities in shaping the future. New approaches to economics and policy making. ESPERA 2022. The 9th International Conference. NIER Romanian Academy, Indexat SCOPUS (SPRINGER) (În ediție).
3. Bîrcă Alic, Sandu Christiana Brigitte. ***Resourcing employee strategies on the tight labour market***. În: Constraints and opportunities in shaping the future. New approaches to economics and policy making. ESPERA 2022. The 9th International Conference. NIER Romanian Academy, Indexat SCOPUS (SPRINGER) (În ediție).

4. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

4. Bîrcă Alic, Christiana Brigitte Sandu, Igor Matveiciuc. ***Determinants of public institutions competitiveness: Case Study of the Republic of Moldova***. În: Administrative Sciences, 2023, 13(10), 214. 2,01 c. a. <https://doi.org/10.3390/admsci13100214>. ISSN: 2076-3387. (Impact Factor: 3.0). [https:// www. mdpi. com/2076-3387/ 13/10/214](https://www.mdpi.com/2076-3387/13/10/214)
5. **Bîrcă Alic**, Bostan, Ionel. ***Engagement of moldovan organizations in increasing employment through flexible work arrangements***. În: Central European Business Review, 2023 forthcoming, 1,24 c. a. ISSN 1805-4862. (Impact Factor 1,71).

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute, indexate în alte Baze de Date Internaționale

6. Bîrcă Alic. *Active labour market policies in the Republic of Moldova: Implications for increasing employment*. În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 1, p. 77-85. 0,65 c. a. ISSN 2344-3685.
https://www.utgjiu.ro/revista/ec/pdf/2023-01/08_birca.pdf
7. Cupcea Ion, Bîrcă Alic. *Theoretical-conceptual and comparative approaches to human resources management within organizations*. În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 1, p. 151-158. 0,66 c. a. ISSN 2344-3685.
8. Bîrcă Alic. *Workforce participation in active labour market policies: A comparative analysis of EU member states*. În: Revista de Management Comparat Internațional, Bucharest, Romania, 2023, No.2. p. 173-187. 0,8 c. a. ISSN 1582-3458.
9. Bîrcă Alic. *The Public Employment Service - the „Catalyst” for conecting employers and the unemployed on the labour market*. În: Analele Universității „Ovidius” Seria Științe Economice, Constanța, România, 2023, No.1, p. 256-264. 0,8 c. a. ISBN 2393 – 3127.
<https://stec.univ-ovidius.ro/html/anale/RO/2023-i1/Section%203/2.pdf>
10. Bîrcă Alic, Șarai Natalia. ***Comparative analysis of expenditures related to active labour market policies in the European Union and the Republic of Moldova*** În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 3, p. 45-55. 0,77 c. a. ISSN 2344-3685.
11. Cupcea Ion, Bîrcă Alic. *The particularities of human resource management in public sector*. În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 3, p. 148-156. 0,81 c. a. ISSN 2344-3685.
12. Vaculovschi, Dorin. ***The evolution of wages in the Republic of Moldova. Their impact on the functionality of the labour market***. În Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu, Economy Series, Issue 1, 2023, p. 246-254, ISSN 1844 – 7007, 0,6 c.a.
13. Abramihin Cezara, Șarai Natalia. ***Lifelong learning essential condition for inclusion in a knowledge- based economy***. În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 1, p. 68-76. 0,7 c. a. ISSN 2344-3685.
14. Barbăneagră Oxana. ***Dual education – tool for reconsidewring education***. În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 1, p. 25-35. 0,8 c. a. ISSN 2344-3685.
15. Bîrcă Alic. ***Assessing organizations' behaviour in the tight labour market in the Republic of Moldova***. În: Annals of the „Constantin Brâncuși” University of Târgu Jiu. Economy Series. Târgu Jiu, România, 2023, No. 6, p. 67-84. 0,67 c. a. ISSN 2344-3685.

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

16. Barbăneagră Oxana. **Impactul politicilor publice asupra migrației de revenire și a dezvoltării capitalului uman în Republica Moldova.** În: Revista „Economica”, 2(124), p. 7-24. ISSN 1810- 9136. Categoria B+.
17. Matveiciuc Igor. **Analiza instruirii funcționarilor publici – parte integrantă a managementului dezvoltării resurselor umane în instituțiile publice.** În: Revista „Economica”, 4(126), p. 7-24. ISSN 1810- 9136. Categoria B+
18. Vaculovschi, Dorin, Dogaru, Raisa. **Analysis of the situation regarding returned migrants. challenges and solutions.** În: EEJRS CSIE, Vol. 9, Issue 1, June 2023, p. 86-99. ISSN: 2537-6179, Category B, <https://doi.org/10.53486/2537-6179.9-1.08>
19. Vaculovschi, Dorin. **Labor migration and the phenomenon of transnational families from the Republic of Moldova.** În: EEJRS CSIE, Vol. 9, Issue 1, June 2023, ISSN: 2537-6179, ISSUE 1 June 2023, p. 153-162, Category B, <https://doi.org/10.53486/2537-6179.9-1.12>

5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

5.1. culegeri de lucrări științifice editate peste hotare

20. Cupcea Ion, Bîrcă Alic. **Human resources management – a priority field for organizations.** În: ECOTREND 2022 „Sustainable Economies Digitalization: opportunities and challenges in the pandemic era”. Proceedings of the International Scientific Conference 9-10 December 2022. XIX-th Edition. Târgu Jiu, Gorj, Romania: „Academica Brâncuși” Publisher. 2022. p. 18-24. 0,4 c. a. ISSN 2248-0889.
21. Cupcea Ion, Bîrcă Alic. **Decoupling and trust – essential elements of human resource management in public sector.** În: Proceedings of the international scientific conference „Information society and sustainable development”, ISSD 2023, X-th Edition, April 27-28, 2023. Valletta, Malta: 2023. p. 110-116. 0,4 c. a. ISSN 2248-0889.
22. Bîrcă Alic, Șarai Natalia. **Expenditures and effectiveness of active labour market policies – a concern of government institutions.** În: Proceedings of the international scientific conference „Information society and sustainable development”, ISSD 2023, X-th Edition, April 27-28, 2023. Valletta, Malta: 2023. p. 117-122. 0,35 c. a. ISSN 2248-0889.
23. Bîrcă Alic. **Behaviour of organizations in the tight labour market.** În: ECOTREND 2023 „Digitalization-Sustainability-Competitiveness”. Proceedings of the International Scientific Conference 17-18 November 2023. XX-th Edition. Târgu Jiu, Gorj, Romania: „Academica Brâncuși” Publisher. 2023. p. 187-191. 0,4 c. a. ISSN 2248-0889.
24. Abramihin, Cezara, Radu, Galina. **Some aspects of organizing of the occupational safety and health system of employees.** În : „37 Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції”, „Humanitarian space of science: experience and prospects”, January 20, 2023, Pereaslav, Ucraina, Університет Григорія Сковороди в Переяславі Publisher, nr.37, p. 7- 17, 0,81 c.a., ISSN (Online): 2523-4900.
<https://humanitarica.webnode.com.ua/arkhiv/>
25. Abramihin, Cezara, Radu, Galina. **Unele aspecte ale organizării sistemului securității și sănătății în muncă a angajaților.** În: „37 Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції”, „Humanitarian space of science: experience and prospects”, January 20,

2023, Pereaslav, Ucraina, Університет Григорія Сковороди в Переяславі Publisher, nr.37, p. 18- 30, 0,81 c.a., ISSN (Online): 2523-4900. Disponibil în : <https://humanitarica.webnode.com.ua/arkhiv/>

26. Bîrcă Alic. ***New forms of employment in the context of the change of the work paradigm.*** În: „Competitiveness and innovation in the knowledge economy.” Conferința științifică internațională din 22 – 23 septembrie 2023. Culegere de articole selective. Chișinău: ASEM, 2023,. 0,68 c. a. (În ediție).

5.2 culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova

27. Sainsus Valeriu. ***Presiunea diferențelor demografice asupra pieții muncii din Republica Moldova/*** În: *Parteneriatul Estic:: spre o comunitate a democrației și prosperității*, Ed. 16, 1-2 iunie 2023, Chișinău. Chișinău: "Print-Caro" SRL, 2023, 1, p. 129-149. ISBN 978-9975-165-94-5. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/183964

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

28. Abramihin, Cezara. ***Developing skills for adaptation to the digital era.*** În: Conferința Științifică Internațională STRATEGII ȘI POLITICI DE MANAGEMENT ÎN ECONOMIA CONTEMPORANĂ (a VIII-a editie), Chișinău, 2023, p. 375 – 381, 0,6 c.a., ISBN: 978-9975-147-99-6. Disponibil: https://ibn.idsi.md/collection_view/2311
29. Barbăneagră, Oxana. ***Transformări structurle ale pieții muncii în era AI.*** }n Conferința Științifică Internațională ”Securitatea economică în contextul transformărilor structurale”, 7-8 decembrie 2023. https://ase.md/files/conferinte/econsec/EconSec_Conference_agenda_7-8.12.23.pdf
30. Sainsus, Valeriu. ***Impactul economic al emigrării forței de munca din Republica Moldova și caracteristicile demografice ale acesteia.*** În: Securitatea umană și socială în statul democratic, coordonator Ludmila Roșca, Conferința Științifico-practică internațională, 27 Octombrie 2023, "Print-Caro" SRL, 2023, 1, pp. 282-286. ISBN 978-9975-175-50-0.

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

10.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice

31. Hachi, Mihai, **Vaculovschi, Dorin**, Crudu, Rodica, Popa, Marina. Cap. VI ***Migrația internațională și dezvoltarea***, pp. 83-104, 0,89 c.a., Cap. VII efectele economice ale migrației, pp. 105-132, 1,15 c.a., Cap. VIII Efectele sociale ale migrației internaționale pp.133-160, 1,15 c.a., Cap XII p.12.3 tendințe contemporane de feminizare a migrației, pp. 215-226, 0,47 c.a. În: ***Migrația internațională a forței de muncă. Note de curs***, Chișinău, ASEM, 2022, 250 p. ISBN 878-9975-147-66-8 (11,75 c.a.).

**Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2023**

Cifrul proiectului: 20.80009.1606.09

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Remunerarea muncii angajaților conform statelor	211180	492,5	0	492,5
Contribuții de asigurări de stat obligatorii	212100	118,2	0	118,2
Deplasări în interes de serviciu peste hotare	222720	12,1	0	12,1
Servicii de editare	222910	30,0	+0,7	30,7
Servicii neatribuite altor aliniate	222990	21,6	-0,7	20,9
Alte prestații sociale angajaților	273900	0,0	+5,0	5,0
Total		674,4		679,4

Rector ASEM **STRATAN Alexandru** _____

Contabil (economist) **GUȚU Nadejda** _____

Conducătorul de proiect **BÎRCĂ Alic** _____

Data: _____

LȘ

Componenta echipei conform contractului de finanțare 2023**Cifra proiectului: 20.80009.1606.09**

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului)						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Bîrcă Alic	1971	Dr. hab.	0,25 bază	02. 01. 2023	
	Bîrcă Alic	1971	Dr. hab.	0,5 cumul intern	02. 01. 2023	
2.	Vaculovschi Dorin	1966	Dr. șt ec	0,5 cumul intern	02. 01. 2023	
3.	Abramihin Cezara	1969	Dr. șt ec	0,25 cumul intern	02. 01. 2023	
4.	Sainsus Valeriu	1967	Dr. șt geog	0,5 cumul intern	02. 01. 2023	
5.	Verejan Oleg	1975	Dr. șt ec	0,25 cumul intern	02. 01. 2023	
6.	Barbăneagră Oxana	1075	Dr. șt ec	0,25 bază	02. 01. 2023	
7.	Matveiciuc Igor	1987	Doctorand	1,0 bază	02. 01. 2023	
8.	Șarai Natalia	1994	Masterat	0,5 cumul intern	02. 01. 2023	

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare 25%
--

Rector ASEM**STRATAN Alexandru**

Contabil (economist)**GUȚU Nadejda**

Conducătorul de proiect**BÎRCĂ Alic**

Data: _____

LȘ

INFORMAȚIE SUPLIMENTARĂ

1. **Nu vor fi examinate** rapoartele incomplete, fără toate semnăturile și parafa instituției și care nu corespund cerințelor de tehnoredactare (pct. 6).
2. Rapoartele anuale privind implementarea proiectelor ce implică activități de cercetare **pe animale** vor fi însoțite de avizul Comitetului de etică național/instituțional în corespundere cu HG nr.318/2019 *privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Comitetului național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice* (https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=115171&lang=ro).
3. Rapoartele anuale privind implementarea proiectelor ce implică activități de cercetare **cu implicarea subiecților umani** vor fi însoțite de avizul Comitetului instituțional de etică a cercetării, în corespundere cu prevederile *Convenției europene pentru protecția drepturilor omului și a demnității ființei umane față de aplicațiile biologiei și medicinei*, adoptată la Oviedo la 04.04.1997, semnată de către RM la 06.05.1997, **ratificată prin Legea nr. 1256-XV din 19.07.2002, în vigoare pentru RM din 01.03.2003**) și a protocoalelor adiționale.
4. **Nu pot fi prezentate informații identice în Rapoartele anuale ale mai multor proiecte.**
5. Se acceptă publicațiile în care expres sunt stipulate datele de identificare ale proiectului (denumire și/sau cifrul).
6. **Cerințe de tehnoredactare a Raportului:**
 - a) Se va exclude textul în culoare roșie din raport, întrucât reprezintă precizări referitor la informația solicitată (de ex. *denumirea și cifrul, perioada de implementare a proiectului, anul/anii; nume, prenume; etc.*).
 - b) Câmpurile cu mențiunea „*optional*” se completează dacă sunt rezultate ce se încadrează în activitățile respective. În absența rezultatelor, câmpurile rămân **necompletate (nu se exclud rubricile respective)**.
 - c) Raportul se completează cu caractere TNR – 12 pt, în tabelele referitor la buget și personal – 11 pt; interval 1,15 linii; margini: stânga – 3 cm, dreapta – 1,5 cm, sus/jos – 2 cm.
 - d) **Copertarea se va face după modelul european – spirală.**

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
МИНИСТЕРСТВО ТРУДА И СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ
НАЦИОНАЛЬНОЕ АГЕНТСТВО ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ

Nr. 01-431 din 11.10. 2023

CERTIFICAT DE IMPLEMENTARE

a rezultatelor cercetărilor științifice în cadrul proiectului de cercetare „Dezvoltarea politicilor pe piața muncii în vederea sporirii ocupării forței de muncă”, cu cifrul 20.80009. 1606.09 din cadrul Programului de Stat 2020-2023

Activitatea desfășurată de membrii echipei de cercetare, în perioada 2020-2023, a contribuit considerabil la îmbunătățirea cadrului teoretic și aplicativ aferent acestui domeniu de activitate al economiei naționale. Rezultatele obținute în cadrul proiectului de cercetare au o aplicabilitate iminentă în toate domeniile de activitate ale economiei, luând în considerație că se bazează pe opiniile a 350 de companii care au participat la cercetarea sociologică.

Relevanța științifică a lucrării este determinată, în mod special, de abordarea pieței muncii și a politicilor de ocupare a forței de muncă, din perspectiva aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană. O bună parte din indicatorii ce reflectă piața muncii și politicile de ocupare a forței de muncă la nivelul statelor membre UE, evidențiați de echipa de cercetare, se regăsesc în politica de ocupare a forței de muncă, precum și în Planul de Acțiuni al ANOFM. Totodată, multitudinea indicatorilor ce reflectă eficiența politicilor de ocupare a forței de muncă, calculați la nivelul statelor membre ale UE, sunt bineveniți pentru a fi implementați și în Republica Moldova, prin intermediul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Totodată, rezultatele obținute de echipa de cercetare, în urma desfășurării unei cercetări cantitative în cadrul a 350 de companii din Republica Moldova sunt importante pentru ANOFM în procesul de implementare a unor acțiuni și măsuri concrete care să conducă la ajustarea cadrului legal și la îmbunătățirea politicilor de ocupare a forței de muncă la nivel național.

De asemenea, recomandările formulate de echipa de cercetare în ceea ce privește atragerea grupului NEET în sfera ocupării forței de muncă sunt iminente pentru ANOFM pentru implementarea pe viitor a unor acțiuni și măsuri în această direcție ce nu a fost valorificată până în prezent în Republica Moldova.

La fel, tirajul de 60 de exemplare a monografiei „Dezvoltarea politicilor pe piața muncii din Republica Moldova” transmis ANOFM-ului este de o utilitate iminentă pentru specialiștii tuturor subdiviziunilor ANOFM-ului, în procesul implementării politicilor pe piața muncii.

Pornind de la cele menționate, considerăm că recomandările formulate de echipa de cercetare din cadrul proiectului, precum și direcțiile strategice formulate necesare a fi dezvoltate pe piața muncii din Republica Moldova, sunt de un real interes pentru instituțiile guvernamentale, inclusiv pentru Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, cât și pentru agenții economice, indiferent de mărimea acestora.

Director ANOFM

Raisa Dogaru

15^{EDITION}

EUROINVENT

EUROPEAN EXHIBITION OF CREATIVITY AND INNOVATION

IASI - ROMANIA

under the patronage of

MINISTERUL CERCETĂRII,
INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII

DIPLOMA

BRONZE MEDAL

2023

is awarded to:

Policies development on the labor market in order to increase employment

Bîrcă Alic, Vaculovschi Dorin, Sainsus Valeriu, Abramihin Cezara,
Barbăneagră Oxana, Verejan Oleg, Matveiciuc Igor, Șarai Natalia

President of International Jury
Prof.Dr.Eng. Mohd Mustafa Al Bakri ABDULLAH

President of Scientific Committee
Prof.Dr. Ion SANDU

May 13, 2023

